

Met de Vogel Werkgroep naar Varna aan (de Zwarte) Zee, Bulgarije*

De groepsfoto

In 2012 waren we al eens naar Varna geweest, en deze reis is in 2019 wegens succes geprolongerd. Dit keer was de belangstelling nog groter; toen 36 deelnemers en nu maar liefst 52. Het was alweer onze vierde reis naar Bulgarije, dat steeds meer ontdekt wordt als vogelbestemming, het heeft een zeer gevarieerd landschap met een nog ongerepte natuur.

Ten noorden en ten zuiden van Varna wordt de kust gevormd door duinen, rotsen, zandstranden, en plasdrasgebieden; er stromen rivieren de zee in, en hier en daar groeit het bos tot aan de kust. Westwaarts wordt het gebied steeds heuvel- en bergachtiger, en in het oosten ligt de Zwarte Zee met dolfijnen en diverse zeevogels. We hebben meer dan tweehonderd soorten (waaronder een doortrekkende citroenkwik) gezien, een record. Natuurlijk mussen, merels en mezen, maar ook “lifers” zoals de dunbekmeeuw, de zwartkoprietzanger en de steppebuizerd, en alles wat daar tussen zit.

Op 29 april stonden de 52 VWG-ers om vijf uur op Schiphol om via Wenen naar Varna te vliegen. Een groot gedeelte daarvan gaat elk jaar “op trek”, maar er was ook een aantal nieuwelingen, waaronder één

juveniel, die pas dit jaar lid van de Vogelwerkgroep was geworden! Om wat bij te komen gingen we na aankomst direct naar het KiniPark Hotel. Dat overtrof al onze verwachtingen; mooie ligging (rond het hotel dwergooruiltjes en een middelste bonte specht met jongen), gastvrij, goede kamers en prima eten. Zelfs de drankjes waren tot 's avonds tien uur gratis, maar we kwamen om te vogelen, en de meesten gingen dus vroeg naar bed om de volgende ochtend weer helder uit de ogen te kunnen kijken. De deelnemers waren, volgens de beproefde formule, verdeeld over vier groepjes van twee minibusjes. Elke groep had een Bulgaarse gids, die in overleg met onze chauffeurs de dagroute bepaalde. De gidsen van ons vaste contact Dimiter Georgiev kennen we al jaren, en het zijn inmiddels goede vrienden geworden. Ze

**Evert Constandse,
Bertus van den Brink &
Bert Roelofs**

deden er alles aan ons zoveel mogelijk te laten zien, waarbij ze in hun enthousiasme wel eens vergaten dat er, bij een vogeldag van acht tot half zeven, ook een ogenblikje rust hoort.

In het uitgebreide verslag worden alle bezochte plekken en waarnemingen beschreven. Hier slechts wat korte impressies van excursies naar de drie richtingen.

Ten noorden van Varna tot Kaap Kaliakra ligt een vlak gebied dat ruim honderd meter boven zeeniveau ligt. Op weg erheen zagen we de oehoe weer op dezelfde richel zitten als in 2012. Op en boven die vlakke zagen we grielen, kalenderleeuweriken en diverse roofvogels. Aan de kust eindigt die vlakke in loodrechte kliffen naar zee. Vanaf de rand van de kliffen, bij Kaap Kaliakra, zag je sterns in groepen voorbij trekken, en

roofvogels naar prooi zoeken. Helemaal in het noorden aan de Roemeense grens bij Durankulak, ligt een plasdrasgebied waar zich karekieten, de al genoemde zwartkoprietzanger en vele reigers en andere steltlopers ophielden.

Zuidwaarts moet je ruim honderd kilometer naar Bourgas, de tweede grote stad aan de kust. Toen we er in 2012 waren, liep de provinciale weg langs een nog nauwelijks ontgonnen kust. Nu waren er toeristenpaleizen gebouwd, waarvan je je kunt afvragen of die nu de hoognodige economische groei zullen brengen. Met buitenlands kapitaal gefinancierd en door buitenlandse bouwvakkers gebouwd; voor de Bulgaren levert dat weinig meer op dan wat banen in de service-industrie. Wel zie je dat de landbouw, stevig gesubsidieerd door de EEG, zich gunstig ontwikkelt. Hoe het ook zij, de lange tocht naar de kuststreek van Bourgas was meer dan de moeite waard. Aan het strand, en in de nodige meertjes en vennen, zijn honderden grote sterns en diverse soorten steltlopers te zien, en let op: Dick Jonkers zag hier zijn eerste dunbekmeeuw!

Als je naar het westen gaat zijn er twee mogelijkheden; je kunt in Varna de rivier volgen, en je kunt wat zuidelijker het binnenland in, waar het steeds bergachtiger wordt. Langs de zuidelijke route zie je soorten als klauwieren, spechten, zwartkoppen en vliegenvangers, er kwam zelfs een draaihals af op gids

Mladens' (kunstmatige) lokroep. Omdat er nog trek was zagen we, soms zeer hoog, grote groepen ooievaars en pelikanen overvliegen. Op de noordelijke route, nog in het industrie-gebied van Varna, kom je langs een zwaluwenwand van wel tachtig bij zes meter; honderden oeverzwaluwen (en wat bijeneters) zwermen, kwetterend en gierend, bij deze wand. Wanneer er een rover overvliegt is het plotseling doodstil, maar als het gevaar geweken is, is het weer net zo'n drukte als daarvoor. Wat verderop ligt de beroemde vlakte met de versteende bomen. Die vlakte is miljoenen jaren oud en, je kunt het je nauwelijks voorstellen, die vormde ooit de bodem van de zee. De vlakte is afgegrensd door een zestig meter hoge rotswand, de Kamani kliffen, waarvan die versteende bomen onderdeel zijn, en waar diverse roofvogels, zangvogels en klauwieren hun nest hebben. Weer wat verder

Draaihals

Alle in dit artikel opgenomen foto's zijn door Bert Roelofs gemaakt.

Middelste bonte specht nabij KiniPark Hotel

Citroenkwikstaart, Pomoriemeer

Steltkluit, Pomoriemeer

westwaarts, in een afgesloten dal, zagen we opvallend vaak roofvogels overtrekken zoals wespindieven, haviken, en arenden. Op de weg terug zagen we op het land bij een boerendorp nog allerlei tapuiten, kwikstaarten, leeuweriken en een hop, maar ook de bekende grondeekhoorns. Daar hebben we ook onze steppebuizerd gesignaleerd.

Een week om niet gauw te vergeten, schitterende landschappen, prachtige waarnemingen, een uitstekend hotel, en dat alles in grote harmonie en goede sfeer! Jammer dat je er misschien niet bij was, maar elke VWG-er kan er toch een beetje van meegenieten tijdens de reünie op vrijdag 22 november. Dan houden we de foto-presentie van deze reis, en wordt de bestemming van 2020 bekend gemaakt.

*De redactie had enkele suggesties betreffende het Nederlands in dit artikel maar de auteurs staan erop dat het bovenstaande artikel zonder correcties wordt geplaatst.

Kunstnesten voor huiszwaluwen in Eemnes na acht jaar voor het eerst bezet!

Zwaluwnesten onder de dakrand

Ger Bieshaar

Gert Bieshaar

Bij Cor Wiggerts aan de Nieuwe Maatsweg in Eemnes is dit seizoen een wondertje gebeurd.

Zo'n 8 jaar geleden hebben we kunstnesten geplaatst op een gestucte plank en deze bevestigd onder de overstek tegen de ijzeren topgevel van

een daar aanwezige loods. Al die jaren was er geen activiteit van huiszwaluwen. Dit jaar zijn er echter maar liefst zeven van de acht kunstnesten bezet door de huiszwaluwen!

De mogelijke verklaring voor deze vestiging is, dat meters voor de loods

enkele bomen dood zijn gegaan, die daarna verwijderd zijn. De zwaluwen hebben nu een vrije aanvliegroute. Ik ben reuze benieuwd of deze kolonie zich de komende jaren gaat uitbreiden met natuurlijke nestbouw.